

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

868. An is, qui fide data promisit, vel etiam cum juramento se obstrinxit ad permutandum, & inde pœnitet, & permutare non vult, compelli ad id possit; an verò cum efectu pœnitere possit, & refilere, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 868. An is, qui fide data promissit, veletiam cum juramento se obstrinxit ad permutandum, & dein penitet, & permutare non vult, compelli ad id possit: An vero cum effectu penitere possit & resilire, non obstante instantia alterius, & compulsionem Superioris?

Respondeo: Dum permutaturi datâ sibi fide convenerunt de expedienda coram Ordinario permutatione, & dein eorum alterum penitet, & intendit à permutatione recedere, posse eum, etiam invitum, compelli ad eam exequendam, altero instante; quin &, si omnino noller, posse illum invitum transferri, tenent Pet. de Ubald. de permut. n. 40. Federic. q. 38. apud Garc. p. 2. c. 5. num. 236. in quorum sententiam inclinat Ventrigl. loc. cit. n. 49. & seq. hanc sententiam expressè tuetur Chok. p. 3. c. 33. hisce formalibus: *Compermutans cogi potest, ut fidem promissis impleat, nimirum ut ad effectum perducti curet permutationem; non quidem jure actionis, sed officio Judicis, juxta c. questum, de rer. permut. & citat pro hoc Mantica, de tactis & ambig. contract. l. 25. tit. 7. num. 32. Idem expressè adhuc habet Chok. p. 2. c. 27. nu. 2. juncto n. 4. ubi ait: Dicendum cum Aufrerio, subsistere talem tractationem & obligationem, quia non fuit inter partes facta conclusio permutationis, sed promiserunt operam dare, ut per Superiorem expediretur, quod non est prohibitum: imò nec alteruter hujusce promissioni contravenire poterit; cum juramentum, quod non vergit in detrimentum anime, servandum sit. & licet revocaret, non valeret revocatio; cum in spiritualibus non possit agi ad interesse; ideoque ex officio cogi poterit à Superiore, ut de nolente fiat volens, etiamsi fides solum data fuerit; quia fidei datio, & juramentum equipollent. Et ratio hujus sententiæ est, quod similes pactiones super permutatione perficienda auctoritate Superioris non sunt illicitæ, ut idem Ventrigl. & Chok. & ut addit posterior, non est in hoc ulla similitudo labes; cum ejusmodi pactio per se mala non sit; quia tantum in ea exprimitur propria voluntas, & libertas se ita obligandi non est prohibita; cum non sit de permutatione beneficii, nisi juxta juris concessionem, & ostendat tantum mutua stabilitatem in concordia facta, quantum est ex parte illorum, citatque pro hoc Filiuc. tr. mor. 47. c. 7. nu. 18. & remittit ad Wames. to. 2. cons. 344. nu. 7. & cons. 339. nu. 2. Quamvis idem Chok. p. 3. c. 24. à nu. 3. videatur potius sequi sententiam illam, quæ dicit, Procuratorem constitutum ad permutandum cum juramento de non revocando, revocari adhuc posse. Unde dum dicitur in una Toletan. de anno 1553. (quod ab adversariis in contrarium assertur) concordiam in beneficialibus non valere, etiam cum juramento, juxta c. Constitutus. & c. super eo, de transact. id intelligendum de conventionem, & pactionem illicitam, ut Ventrigl. loc. cit. nu. 50. qualis v. g. est de resignando beneficio, cujus titulo quis promotus est ad ordines, quæ conventio etiam juramento firmata non valet, quia est contra Trid. te juramentum non est vinculum iniquitatis. Garc. loc. cit. n. 231. Pro hac quoque sententia facit decisio Rotæ 8. de Procurator. in antiq. apud Garc. n. 237. quæ habet, quod constituens Procuratorem ad resignandum permutationis gratiâ cum juramento de non revocando, non potest valide revocare, ut idem sentit Felin. in c. ex parte Decani. de rescrip. n. P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.*

12. & Aufreus. ad Capell. Tholos. decis. 261. Quam etiam decisionem admittendo, Paris. de resig. l. 9. q. 31. nu. 9. huic sententiæ favere videtur, etsi aliàs teneat juxta dicta à nobis supra, Procuratorem constitutum ad resignandum simpliciter, etiam cum juramento de non revocando, posse revocari, dum loc. cit. ait: huic argumento responderetur, dictam decisionem loqui in Procuratore constituto ad permutandum, secus in Procuratore constituto ad resignandum simpliciter; quia aliud est, constituere Procuratorem ad resignandum simpliciter, aliud ad permutandum &c.

2. Nihilominus contrarium sentit expressè Garc. loc. cit. nu. 237. ubi ait: prædicta Rotæ decisio 8. de Procurator. non est in usu, sed indifferenter prædicatur, quod in quibuscunque resignationibus, sive ex causa permutationis, sive aliàs quacunque ratione correspondens locus sit penitentiae, donec resignatio per Superiorem fuerit recepta & admissa, nec darentur per Cancellariam litera ad cogendum viâ juris partem renitentem, ut servaret contenta; citatque pro hoc Hieronym. Paul. in præf. Cancell. vers. duo tractarunt. Massam Galleffium, de obligat. in forma Camera. p. 2. ad 6. particulam. q. 1. n. 3. qui etiam dicit, sic suo tempore in pluribus causis judicasse Rotam. pro quo etiam, ut ait Garc. n. 238. facit resolut. Rotæ in Tolet. pension. de anno 1553. ubi tentum, à concordia in beneficialibus licitum esse recedere ante beneplacitum Sedis Apostolicæ; quia in contractibus innominatis re integrâ locus est penitentiae. l. si pecuniam, & ibi gl. de conditione ob causam. nec clausula salvo beneplacito quicquam operetur, ante confirmationem Papæ quæ ad validitatem concordia, licet operetur, ne partes incurrant penam contrahendo super re spirituali, adeo, quod si, antequam superveniat beneplacitum, penitentia intervenierit, irritabitur concordia. Addit tamen Garc. nu. 237. videri necessariam absolutionem à dicto juramento, ut non incurratur perjurium, cum juramentum in hoc casu servari possit sine interitu salutis æternæ. Item addit n. 239. ex Gonz. gl. 12. nu. 83. & Gutt. 99. Can. p. 1. c. 22. nu. 19. quod in hoc casu pars, quæ recedit & penitet, teneatur subministrare alteri parti omnes expensas jam factas ratione dictæ concordia vel resignationis, vel aliàs. Quod tamen, ait Garcias, sibi non placere; ed quod, cum recedens utatur jure suo, non teneatur ad expensas alterius partis &c.

Questio 869. An, & qualiter, dum jam res non est amplius integra, sed unus permutantium resignavit suum beneficium permutationis gratiâ, aliter renitens compelli possit?

Respondeo: Possit illum compelli. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 12. citans Bellam. de permut. p. 10. q. 3. & Ubald. q. 8. contra gl. & Cynum in l. cum precibus. c. de rer. permut. quos citat Azor, qui id fieri posse negant in contractibus innominatis, qualis est permutatio, & solum volunt cogi posse, ut quod alter compermutantium in hoc passus est damnum, refarciat.

* *

Mm 3

Qua-